

Adviesnota aan Lokerse beleidsmakers (in sp )

Vagevuur Open Jeugdwerk vzw **vergroot de groeikansen** van jongeren, met extra aandacht voor jongeren in **een maatschappelijk kwetsbare positie**. Met **ontmoeting als sleutel** werkt de vzw aan het scheppen van **een thuisgevoel** binnen een **duurzame, solidaire en rechtvaardige samenleving** door het organiseren van **open jeugdwerk**.

Door met jongeren te **werken vanuit nabijheid**, krijgen we een goed zicht op wat er leeft en speelt in hun leefwereld. Uit de veelvuldige contacten met jongeren destilleren we (welzijns)signalen. We beschouwen het als onze opdracht om hier **structureel** mee aan de slag te gaan en geven jullie graag te kennen wat deze belangrijke **welzijnssignalen in Lokeren** zijn. Graag formuleren we vanuit onze expertise **een aantal adviezen** voor (toekomstige) beleidsmakers in Stad Lokeren.

Deze signalen staan niet los van elkaar, ze zijn **verbonden over verschillende levensdomeinen en beïnvloeden elkaar**. We vinden het belangrijk om deze manier van denken met jullie te delen. Een beleid kan veel bereiken wanneer problemen niet als losstaande elementen beschouwd worden, maar als een **geheel waarbij veel verschillende antwoorden/ oplossingen mogelijk zijn**. Ze leveren elk een belangrijke bijdrage aan een betere, duurzame samenleving en werken op elkaar in.

Bovendien houdt een goed lokaal beleid **vinger aan de pols bij al haar burgers**, ook de meest kwetsbaren. We zien dat het Lokers beleid de afgelopen jaren hier duidelijk op ingezet heeft en willen dan ook **zeker de goede ontwikkelingen benoemen**: de inzet op **outreaching werken** om jongeren te bereiken, de aanleg van het **Red Court voetbalpleintje** op de Hoedhaarsite en inzet van een jeugdwerker in deze buurt, de oprichting van een **jeugdwelzijnsraad**, het uitrollen van de **vrijetijdspas**, de **sociale kruidenier**, ...

Wij hopen dat onderstaande adviezen een bijdrage kunnen leveren aan deze positieve ontwikkelingen in Lokeren.

1) Garandeer structurele ondersteuning aan onafhankelijke basiswerkingen

In Lokeren zijn een aantal **basiswerkingen** gevestigd die onafhankelijk van het stadsbestuur (wel met convenanten) aan de slag gaan met kwetsbare burgers. Voorbeelden zijn Vagevuur Vzw, De Moazoort, Alderande Vzw, ... Deze werkingen leveren prachtig werk en staan het dichtst bij de Lokerse burgers in een kwetsbare positie. Ze werken **complementair en in samenwerking** met het aanbod vanuit Stad Lokeren.

Problematisch bij sommige van deze werkingen is echter de **grote afhankelijkheid van bovenlokale subsidies** in de vorm van tijdelijke projectmiddelen. Dit zorgt voor **grote onzekerheid en tijdelijke tewerkstellingscontracten**.

Bovendien zijn de toekenningen van bovenlokale middelen schaars, waardoor de aanvraag van een subsidiedossier **vaak een onderlinge strijd** wordt.

Wij vragen aan de Lokerse beleidsmakers (in spe) om deze onafhankelijke basiswerkingen **structureel te ondersteunen met voldoende financiële middelen** zodat zij hun werking op lange termijn kunnen garanderen.

2) Stimuleer verbinding in de stad

Als er iets is dat helend werkt voor iedereen, dan is het **verbinding maken & voelen**. Iets kunnen betekenen en voelen dat je iets betekent voor anderen. Dat is wat een gemeenschap en elk individu binnen die gemeenschap draagkracht geeft. Onze maatschappij is veranderd naar een maatschappij waarbij iedereen sterk op zichzelf gericht is, en waarbij 'verbinding maken' een uitdaging is geworden. **Een warme, veilige omgeving, is een basisbehoefte voor elke mens**. Eenzaamheid komt in elke groep van de bevolking voor en kent geen leeftijd.

Wanneer je hierop inzet, werk je ook **preventief** op vlak van **mentaal welzijn**.

Probeer dus zoveel mogelijk te voorzien in die basisbehoefte voor iedereen, door op een creatieve manier mensen met elkaar te verbinden. Zorg voor **warme, hartelijke plekken**, waar mensen elkaar kunnen helpen zonder al te veel etiketten te plakken op de meer kwetsbare groepen. Ontwikkel initiatieven waarbij je **outreaching** te werk gaat.

Uitgestelde koffies in handelszaken, uitgestelde tickets voor een culturele activiteit, een brooddoosactie, kleine buurtinitiatieven, buddy-werkingen; het zijn maar een paar voorbeelden die veel solidariteit onder mensen kunnen op gang brengen. Inspiratie is te vinden bij vzw Enchante (cfr: hartelijke plekken: <https://enchantevzw.be/nl/hartelijke-verhalen/>).

3) Maak middelen vrij voor de aanwerving van een straathoekwerker voor een ouder publiek dan jongeren

Lokeren heeft een lange geschiedenis met het inzetten van straathoekwerk naar kwetsbare jongeren toe: in 1994 ging de eerste straathoekwerker aan de slag vanuit Jeugdhuis T-Klub. Begin jaren 2000 werd die functie overgenomen door Stad Lokeren vanuit de preventiedienst. In 2009 zette T-Klub opnieuw in op jeugdstraathoekwerk, een functie die vandaag vanuit Vagevuur nog steeds bestaat. Maar dat straathoekwerk een werkvorm is die zich enkel richt op kwetsbare jongeren in de publieke ruimte is een mythe!

Straathoekwerkers zijn de voelsprietten van de samenleving. Zij zijn **actief aanwezig in de leefwereld van de meest kwetsbaren**. Ze werken vaak met mensen **die door andere instanties zijn opgegeven of onbekend zijn**. Door aanwezig te zijn bij de mensen kan ook het perspectief van deze groepen binnen gebracht worden bij andere organisaties en het beleid. Straathoekwerkers zijn experts in het terug opbouwen van vertrouwen met deze mensen en van hieruit ook hun relatie met de maatschappij en instanties. Door te luisteren naar deze mensen en de positieve verbinding opnieuw te herstellen heeft dit **op lange termijn een sterke preventieve werking**, zowel voor het welzijn van deze mensen als voor het algemene welzijn en de veiligheid binnen de samenleving.

Straathoekwerkers kunnen **een brug vormen tussen doelgroepen** die de weg naar reguliere dienst- en hulpverlening niet (meer) vinden **en deze instanties**. Straathoekwerkers kunnen op deze manier voor beiden een meerwaarde bieden. Binnen de organisaties kunnen zij de stem van deze groepen weergeven en omgekeerd kunnen zij de manier van werken van organisaties zichtbaarder maken bij de mensen.

Vagevuur zet om deze reden al jaren in op het jeugdstraathoekwerk, met de steun van Stad Lokeren en de Vlaamse Overheid. Dit is echter **beperkt tot 1 VTE en doelgroeps/leeftijdsspecifiek (14-30j)**.

Om tegemoet te komen aan hulpvragen en noden van de oudere doelgroep adviseren wij hierom aan om **vanuit Stad Lokeren middelen te voorzien voor de aanwerving van een extra straathoekwerker die leeftijdsoverstijgend kan werken**. Idealiter werkt deze straathoekwerker voor een externe organisatie, zoals bvb De Mozaart, en besteedt Stad Lokeren de middelen uit via een convenant.

SAM, steunpunt mens en samenleving vzw, is het Vlaams expertisecentrum wat straathoekwerk betreft en biedt broodnodige ondersteuning aan organisaties die inzetten op straathoekwerk en aan straathoekwerkers zelf in de vorm van vorming, intervisies, coaching, ...

Voor meer info kan je terecht bij Ward Christens, ward.christens@samvzw.be of 0488 66 75 94. [Straathoekwerk | samvzw](#)

4) Maak kwaliteitsvol wonen mogelijk, ook voor mensen in een kwetsbare positie

Dat de **prijzen van de huur- en koopwoningen** in heel Vlaanderen, ook in Lokeren, **de pan uitswingen** moeten we jullie vast niet vertellen. Kwetsbare Lokerse burgers hebben het steeds moeilijker om de eindjes aan elkaar te knopen en een betaalbare, kwalitatieve woning te vinden. Bovendien zijn de **wachlijsten voor een sociale woning** nog steeds gigantisch lang. Vaak laat ook de **kwaliteit van sociale huisvesting te wensen over**. Wij vragen aan de Lokerse beleidsmakers om een aantal initiatieven te nemen en drempels weg te werken zodat kwalitatief wonen ook voor de meest kwetsbaren gegarandeerd wordt:

- a. Onderneem acties ism Tuinwijk om de lange **wachlijsten weg te werken**.
- b. Zet in op **noodwoningen of andere vormen van wonen** die een tijdelijke overbrugging kunnen vormen in afwachting van een sociale woning

- c. Stimuleer de nodige **verbouwingswerken aan het bestaande leegstaande patrimonium**, zowel aan gebouwen van Stad Lokeren zelf als aan sociale woningen van Tuinwijk.
- d. Vergroot de **capaciteit van versnelde toewijs** voor mensen in dakloosheid.
- e. Vergroot het **aantal pekken in crisisopvang** voor mensen in dakloosheid
- f. Gebruik je **eigen politiek netwerk om op Vlaams en Federaal niveau** verandering te verkrijgen inzake sociaal wonen.

5) Werk aan toegankelijkheid van hulp-, zorg- en dienstverlening (ivm mentaal welzijn)

Na de coronaperiode hebben een aantal basisdiensten hun deuren gesloten gehouden (enkel online afspraak maken, niet meer telefonisch bereikbaar, geen openingsuren): mutualiteiten, banken, vakbonden, ... Tijdens de coronacrisis was dit een noodzaak om alles draaiende te houden, maar nu blijft deze manier van werken aanwezig om verschillende redenen. Voor veel mensen is het moeilijk geworden de juiste ondersteuning of de juiste informatie te vinden om te zorgen dat administratieve, financiële zaken in orde zijn (uitkeringen, bepaalde procedures, attesten verkrijgen en noem maar op...).

Wij adviseren stadsdiensten graag om naast online procedures ook de mogelijkheid om offline afspraken te krijgen te voorzien. **Zorg voor een warm en breed onthaal met een huiselijke sfeer**, waarbij mensen zonder veel onderscheid vragen kunnen stellen over waar ze terecht kunnen. Geef de medewerkers van de stadsdiensten informatie over **het belang van een warme en open grondhouding naar anderen toe**. Breng drempels in kaart en probeer deze zoveel mogelijk weg te werken. Zorg ervoor dat mensen kunnen doorverwezen kunnen worden naar de meest geschikte organisatie, plek,...

Zet in op een **TEJO-huis**. Voor een aantal jongeren zal het bestaande, reguliere aanbod altijd te hoge drempels hebben. Een plek waar jongeren anoniem en gratis terecht kunnen voor een therapeutisch traject kan hier een antwoord op bieden. Met het project outreachende therapie merken we dat er een hoge nood is bij jongeren aan een laagdrempelig aanbod omtrent het thema mentaal welzijn. Het project dat kleinschalig werkt, is belangrijk, maar tegelijk ook een druppel op een hete plaat. **Jongeren hebben meer dan ooit nood aan warmte en veiligheid, dan aan specifieke methodieken en diagnostiek.**

Mobiel breed onthaal op een warme plek in de leefwereld van de meest kwetsbaren! Probeer deze plek huiselijk en warm te maken; breng drempels in kaart en probeer deze zoveel mogelijk weg te werken.

6) Zet actief in op bestrijden van onderbescherming en non-take-up van rechten

Jongeren (en andere Lokerse burgers) die aankloppen bij het **OCMW Lokeren – Sociaal Huis** voor hulp, zijn vaak **weinig geïnformeerd over** waar ze allemaal recht op hebben. Wij stellen vast dat maatschappelijk assistenten niet automatisch de reflex maken om hun cliënten in een gesprek op de hoogte te brengen van **hun rechten en de mogelijke ondersteuning door OCMW Lokeren**. Er wordt op vraag van de cliënt gewerkt, wat op zich goed is. Wij adviseren echter om **(pro-)actief onderbescherming en non-take-up van rechten tegen te gaan** door:

- a. **Duidelijke informatie** over rechten en ondersteuning door OCMW Lokeren te verschaffen aan cliënten, bijvoorbeeld in de vorm van een onthaalbrochure.
- b. Een **systeem voor automatische rechtentoekenning** te introduceren bij alle maatschappelijk assistenten, bijvoorbeeld door het gebruik van een checklist.

7) Investeer in het kritisch moment van 18 worden voor jongeren

Voor veel jongeren is 18 worden een spannend moment. Er wordt verwacht dat je onafhankelijker wordt en **zelf de verantwoordelijkheid over je eigen leven** in handen neemt. Dit is niet voor alle jongeren evident. Vooral jongeren in een maatschappelijk kwetsbare situatie hebben vaak heel **veel vragen en onzekerheden** rond deze kritische fase.

Het is belangrijk dat deze jongeren voldoende geïnformeerd en versterkt worden zodat ze **hun weg vinden naar de juiste dienst- en hulpverlening**.

Extra aandacht voor hebben owv grote bijzondere jeugdhulp

Zet **pro-actief** in op het 18 worden van jongeren. Versterk jongeren in hun **kennis van de sociale kaart**, de werking van lokale diensten en hun rechten en plichten. Dit kan door samen met klassen en leefgroepen naar stadsdiensten en andere organisaties te gaan zodat ze de werking hiervan leren kennen. Maak tijdens de lesuren tijd vrij om informatie te geven rond verzekeringen, uitkeringen, mutualiteiten, alleen wonen, werk zoeken, ...

Bezorg een **informatiepakket** over rechten en plichten aan alle jongeren die 18 worden, met bijzondere aandacht voor de jongeren die in een MFC (bv. Hagewinde) verblijven of opgenomen zijn in de Bijzondere Jeugdzorg.

Contactgegevens:

Vagevuur Open Jeugdwerk vzw / Overkophuis Lokeren

Pieter-Jan Van der Bracht

Pj@vagevuurvzw.be

0473/403505

